

Çocuk PTSD Semptom Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk PTSD Semptom Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18779>

Özet

Çocuk PTSD Semptom Ölçeği (CPSS), çocuklarda ve ergenlerde Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) semptomlarının şiddetini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, DSM kriterlerine uygun olarak semptom kümelerini (yeniden yaşıntılama, kaçınma ve aşırı uyarlama) standardize edilmiş bir biçimde değerlendirir.

Bu ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması, 2014 yılında Kadak, Boysan, Ceylan ve Çeri tarafından yapılmıştır. Çalışma, CPSS'nin Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilirliğini göstermeyi amaçlamıştır. Bu psikometrik çalışma, ölçeğin kültürel etdeerliğini sağlayarak, klinik değerlendirmelerde ve araştırmalarda kullanılmalarını önünü açmıştır.

Anahtar Kelimeler

Çocuk PTSD Semptom Ölçeği, CPSS, **TSSB**, Çocuk Psikolojisi, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Travma Sonrası Stres Bozukluğu.

Yazarlar

Muhammed Tayyib Kadak, Murat Boysan, Nuriye Ceylan, Vedat Çeri.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, çocuklarda ve ergenlerde travmatik bir olaya maruz kaldıktan sonra ortaya çıkan TSSB semptomlarının türünü ve şiddet düzeyini kapsamlı bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, semptomların sıklığını ve yoğunluğunu nicel hale getirerek, klinisyenlerin tanı koyma süreçlerine ve tedaviye yanıtın izlenmesine yardımcı olmayı hedefler.

Türkçe uyarlama çalışması, CPSS'nin kültürel ve dilsel etdeerliğini sağlayarak, Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir biçimde kullanılabilirliğini kanıtlamayı amaçlamıştır. Bu sayede, uluslararası literatürle karşılaştırılabilir, standardize edilmiş verilere ulaşılması mümkün hale gelmiştir.

Yapı

Çocuk PTSD Semptom Ölçeği, TSSB'nin DSM-IV kriterlerine dayanan temel semptom kümelerini ölçmektedir. Geleneksel olarak, ölçek maddeleri üç ana alt boyutta toplanır:

Yeniden Yaşıntılama (Intrusion): Travmatik olayın tekrarlayan, istemsiz anıları, kabuslar veya flashbackler.

Kaçınma ve Duygusal Küntleşme (Avoidance/Numbing): Travma ile ilişkili düşüncelerden, duygulardan veya durumlardan kaçınma çabaları ve genel ilgi kaybı.

Artmış Uyarılma (Hyperarousal): Uyku sorunları, sinirlilik, aşırı tetikte olma durumu ve irkilme tepkilerinde abartı.

Ölçek, bu semptomların son bir ay içerisindeki görülme sıklığı ve şiddetini değerlendirerek toplam bir TSSB şiddet puanı sağlamaktadır.

Geçerlik

Kadak ve arkadaşlarının 2014 yılında yayımlanan uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliği detaylı olarak incelenmiştir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA), orijinal ölçeğin faktör yapısının (genellikle üç faktörlü model) Türk örnekleminde de kabul edilebilir uyum indeksleri gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıya bağlı olarak bir şekilde ölçütünü destekler.

Ayrıca, ölçeğin ölçüt bağımlı geçerliğini desteklemek amacıyla, diğer klinik ölçeklerle olan korelasyonları incelenmiştir. Bu analizler, CPSS puanlarının, beklenen psikopatoloji ölçümleriyle anlamlı ve pozitif yönde ilişkili olduğunu göstererek, ölçeğin klinik olarak ilgili olduğu sonuçları doğrulamıştır.

Güvenirlik

Çocuk PTSD Semptom Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun güvenilirliği, hem iç tutarlılık hem de test-tekrar test yöntemleri kullanılarak saptanmıştır. Uyarılma çalışması, ölçeğin genel puanı ve alt ölçekleri için yüksek Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları rapor etmiştir. Bu yüksek katsayılar, ölçeği oluşturan maddelerin tutarlı bir biçimde aynı yapıya ölçütünü ve dolayısıyla ölçeğin içsel olarak güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ek olarak, test-tekrar test güvenilirliği analizleri, ölçek puanlarının belirli bir zaman aralığında kararlı kaldığını ve ölçüm sonuçlarının zamana karşı dayanıklı olduğunu ortaya koymuştur. Bu, ölçeğin klinik takip ve uzun süreli araştırmalar için uygun olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarılma sürecinde, Çocuk PTSD Semptom Ölçeği'nin faktör yapısını doğrulamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizleri (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin TSSB'nin teorik olarak beklenen semptom kümelerine (yeniden yapılandırılma, kaçınma ve aşırı uyarılma) uygun olarak kümelendiğini göstermiştir. Analiz sonuçları, ölçeğin üç faktörlü yapısının Türk kültürüne uyum sağladığını ve iyi bir model uyumu sergilediğini kanıtlamıştır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kaynakta kesin derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak orijinal ölçek genellikle 4 veya 5 puanlı Likert formatındadır.)

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Population Group: Çocuklar ve Ergenler

Age Group: Genellikle 8-18 yaş aralığı.

Population Details: Travmatik olaylara maruz kalmış, klinik ve non-klinik örneklemeler üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, standardize edilmiş psikometrik araçtır.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Çağı Travması, Ergenlik, Psikopatoloji, Klinik Değerlendirme, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sağlanmadı

Affiliation Email addresses: tayyibkadak@gmail.com (Sorumlu Yazar Muhammed Tayyib Kadak)

Correspondence Address: Sorumlu yazarın kurumsal adresi yaygın referansında belirtilmiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2014

Şinler ve Ücret: Ölçeğin Türkçe versiyonunun kullanımı için sorumlu yazar Muhammed Tayyib Kadak ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Orijinal ölçeğin telif hakları ilgili kurumlara aittir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi, kaynak web sitesinden indirilebilir. Orijinal PDF'ye buradan ulaşılabilir: [child-ptsd-symptom-scale-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kadak, M. T., Boysan, M., Ceylan, N., & Çeri, V. (2014). Psychometric properties of the Turkish version of the Child PTSD Symptom Scale. *Comprehensive Psychiatry*, 55, 1435-1441. <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2014.05.001>

Çocuk PTSD Semptom Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri bu akademik girişte sağlanmamıştır. Ölçeği uygulamak veya maddelerini görmek için, sorumlu yazar Muhammed Tayyib Kadak ile iletişime geçilmesi veya ilgili akademik yayına başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM